

1. Kuulete lõiku oratooriumist, mille lõi 1741. aastal George Friderich Händel. Teksti koostas Charles Jennens King Jamesi piibli ja Coverdale'i psalteri põhjal. Esmakordselt esitati seda Dublinis 13. aprillil 1742. **Mis on oratooriumi pealkiri?** Vihjeks: algselt oli Vana Testamendi salvitud kuningate ja ülempreestrite tiitel. Kristluses on sõna kreekakeelsest tõlkest saanud Jeesuse tiitel Kristus.

HANDEL Halleluja Chorus CHRISTOPHER HOGWOOD Westminster Abbey 1982

<https://www.youtube.com/watch?v=rgqaKpWPPXo>

al 10 sek

2. Rassismi põhjusi on kujutatud juba Vanas Teestamendis. Võtame kasvõi loo Noast. Pärast veepuutust rajas Noa viinamäe, jõi ennast purju ja paljastas ennast telgis. Ja Noa pojad, kes laevast välja tulid, olid Seem, Haam ja Jaafet; ja Haam oli Kaanani isa. Haam naeruvääristas Noad, aga Seem ja Jaafet katsid ta vaibaga. Kainenunud Noa lausus: *“Neetud olgu Kaanan, saagu ta oma vendadele sulaste sulaseks!”* Ta ütles veel: *“Kiidetud olgu Issand, Seemi Jumal, ja Kaanan olgu tema sulane! Jumal andku avarust Jaafetile, ta elagu Seemi telkides ja Kaanan olgu tema sulane!”* 1MS 9:24-26. **Millise rassi esivanemateks olid Haam ja Kaanan?**

3 Jeesuse sündimise järel saabusid 3 tarka/kunigat: Balthasar tõi kingiks mürri, Melchior kulda. **Mida tõi kingiks mustanahaline kuningas Caspar?** Küsitavat tuntakse ka olibanumi nime all – jämedateraline, läbipaistev, pruunikaskollast/pruuni värvi õhu käes kuivatatud (*Boswellia*) kummivaik.

4. Bucephalus või Bucephalas oli üks klassikalise antiikaja kuulsamaid hobuseid. Iidsetes ajaloolistes aruannetes öeldakse, et Bucephaluse tõug oli "parim Thessalia tõug" ja ta suri praeguse Pakistani Punjabi alal pärast Hydaspese lahingut 326. aastal eKr. **Kes oli hobuse omanik?**

5. Perikles (umbes 495 – 429 eKr), Ateena riigimees, demokraatide juht. Oli strateegina 443–429 eKr tegelik riigipea. Tema ajal saavutas Ateena poliitilise, majandusliku ja kultuurilise õitsengu. Miks teda kujutati alati kiivriga?

6. Suetoniuse andmetel Rooma keiser Caligula kogu oma lühikese valitsusaja vältel püüdis suurendada keisri isiklikku võimu – ta nimetas Senati koosseisu Incitatus, kellest pidi saama konsul. Paraku keiser mõrvati. Kuidas erines senaator Incitatus kõikidest teistest senati liikmetest?

Caligula's Horse – Slow Violence

<https://www.youtube.com/watch?v=bNIUJgP3Lwk>

7. Vana-Rooma ehitised on üle 2000 aasta vastu pidanud. Kasutati ehitamisel erilist betooni - tehiskivi, mis on moodustatud tsemendi, lubjakivi, vee, peene täitematerjali (liiva või peeneks purustatud kivimi) ja jämeda täitematerjali (kruusa või purustatud kivi) segamisel. Roomlased kasutasid keemilist kuuma segamise meetodit. Mille poolest erines see tänapäevasest betooni valmistamisest? Tuld ei kasutatud ja betooni täiendavaid komponente ei lisatud.

8. Eesti ajaloo kaks tüviteemat on 700-aastane orjaaeg ning 1739.aastal koostatud agraarõiguslik dokument nn deklaratsioon, millega kinnistus Eesti- ja Liivimaa orjusesse langemine Rooma õigusest tulenevalt maa vallutamisest alates. **Deklaratsioon kannab selle koostaja nime, mille taedmise eest saabki 2 punkti!** Sama mees ostis 1738.aastal Mäetaguse mõisa

9. “ESIMENE PEATÜKK, milles üks linn mitmesuguseid imesid näha saab ja üks jõmpsikas enda arvates selgusele jõuab, kuidas neid tehakse, kusjuures ta eksib võib-olla vähem, kui tänini kombeks on arvata.” Nii algab üks tuntud raamat. **Tahan teada raamatu autorit, pealkirja ja teost ning selle autorit, millele tuginedes eelmainitu on kirjutatud?! Ilukirjandusliku teose autori ja pealkirja eest saab 1 punkti, sama kehtib ka algmaterjali kohta.**

10. “Kuninglik eluviis kurnab kõige sagedamini ära ja paneb täielikult nahka tervise. **Inimene talub raskelt pidevat kõige üleküllust**” saame teada leedu kirjaniku Kristina Sabaliauskaitė edukaimast kaheosalisest romaanist, Küsitav/ raamatu peategelane: “**Iga kord, kui mulle hiljem öeldi, et las pigem kogu Venemaa arvab, et minu vanemad olid tundmatud holopid, mitte leedu aadlikud, kerkis mul meelepahast otsekui klomp kurku.** “ Kes on leedu kirjaniku naisõiguslikust vaatepunktist kirjutatud tippromaani peategelane?

Pildil autor Kristina Sabaliauskaitė

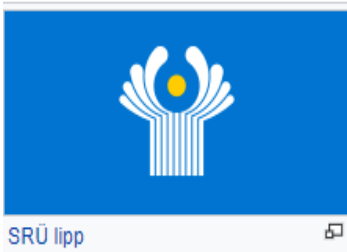
11. Üks pilt ja üks räpp. Ühisnimetaja?!

Colbert's "Lord of the Rings" Rap Celebrates 20 Years Of The Greatest Trilogy In Movie History

https://www.youtube.com/watch?v=L1dU1HZ_73M

al 1.30

SRÜ lipp

12. Vaadake uuesti eelmise küsimuse pilti, kus on Sõltumatute Riikide Ühenduse (SRÜ) / Содружество Независимых Государств (СНГ) on riikide juhtfiguurid: 8 neist on presidendid ja 1 peaminister. Nimetage SRÜ ainuke parlamentaarne riik ja selle peaministri nimi!? Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

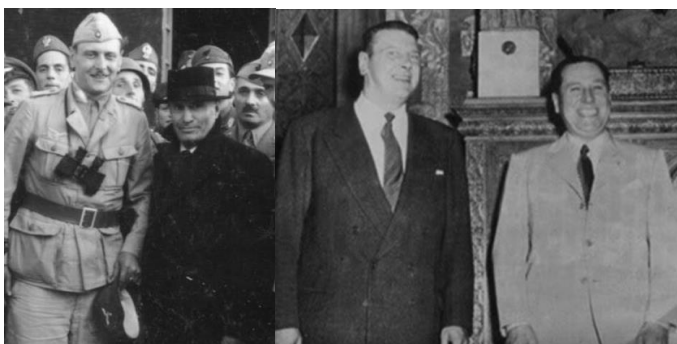

Küsitava riigi vapp.

13. Nimetage pildil olija nimi ja ametikoht kuni 16.01.2023!? Lisaks oma ebapädevusele jäi ta meelde oma uue aasta tervitusega – ilutulestik taustal ja avaldas arvamust, et tänu Ukrainas toimuvale sõjale tutvus ta paljude huvitavate ja imetoredate inimestega. Küünilisuse tipp!! Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

süüdmusest.

Pilt just eelmainitud

14. Kes on fotol Benito Mussolini ja Juan Peroni kõrval poseeriv mees? Teise maailmasõja järel tegutses Hispaanias ajakirjanikuna, Egiptuses ja Argentinas sõjalise nõunikuna, Iirimaa talunikuna ning Iisraelis salaagendi ja palgamõrtsukana.

15. Kes on need kaks Ukraina presidendi nõunikena töötavat meest? Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

16. Detsembris 2022 ilmus trailer veebruaris kinoekraanidele jõudvale animafilmile “Kaka, kevad ja teised”, mis põhineb Andrus Kivirähki raamatutel. Kivirähki raamatute “Kaka ja kevad”, “Karneval ja kartulisalat” ja „Tont ja Facebook“ ainetel valminud täispikas animafilmis astuvad üles Kivirähki lugudest tuntud tegelased kaka, frikadellid, isa sokid, musikaalne sitikas ning paljud teised vähem ja rohkem kummalised tegeliskid. Tänu kellele ühel imelisel kevadpäeval peategelane kaka sünnib?

KAKA, KEVAD JA TEISED - täispikk trailer! Kinodes 10. veebruarist!

<https://www.youtube.com/watch?v=u4KQ08SKJEA&t=9s>

17. Eesti film jõudis Oscarite eelnimekirja tänu võitudele festivalidel AFI Fest, San Francisco ja Palm Springs ShortFest on “Sierral” õigus kandideerida lühianimafilmi Oscarile.

“Sierra” keskmes on poiss, kes muutub rahvaralli ajal rehviks. Absurdikihi all räägib “Sierra” loo oma koha otsimisest ja vanemlikest katsumustest. Kes on “Sierra” režissöör, stsenaarist ja peakunstnik? “Sierra” on küsitava neljas animafilm.

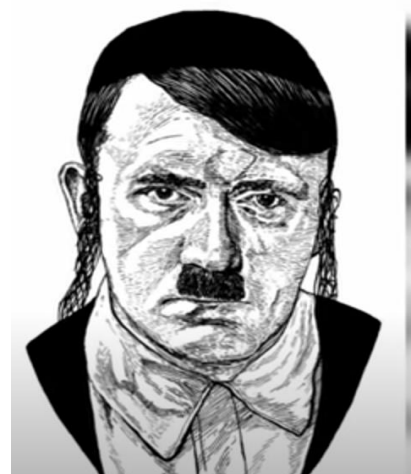

18. Kes kehastavad kuulsuse narre uues filmi? Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

19. Nimetage Eestist pärit multitalent ning Ameerika multimiljonär?! Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

20. Pilti vaadates tekkis mõte, et Venemaa välisministril Lavrovil oli vist õigus – ha-haa! Mida see patoloogiliselt vaetav sõjakurjategija väitis?

21. Nimetage kaheldamatult Eesti kõige sportlikum ansambel !?

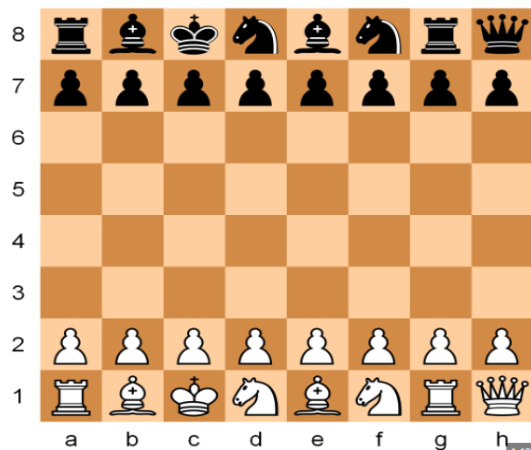
Rick Owens | Spring Summer 2014 | Full Fashion Show | Exclusive

<https://www.youtube.com/watch?v=2ar6TJYV0QE>

22. 2022. aasta auhinnarahade arvestuses viis enimteeninud Eesti sportlast:: 1. Clement Ivanov – 603 098 dollarit, 2. Robin Kool – 358 016 dollarit , 3. Oliver Vahar – 22 887 dollarit . 4. Kristjan Jakobson – 16 983 dollarit. 5. Nikita Karmy – 8450 dollarit . **Nimetage spordiala!?**

23. Nimetage pildil olevad sportlased!? 3 õiget – 2 p, 2 õiget – 1p.

24. Maletajad võistlevad male eri liikides nagu klassikaline, kiir- ja väikmale. Ühes malemängu variatsioonis kasutatakse samu laua- ja nuppe nagu klassikalises males, kuid mängijate koduväljakutel on nuppude lähteasukoht teatud reeglite järgi juhuslikult valitud. Kelle nime järgi on selline male nimetatud?

25. Lainelise madaliku madala paljandi alla libisevad neli suuskadel meest mööda varjudega kaetud kaljuseina, nende nõrgad siluetid jälitavad pahaaimamatute metskitse karja. Teadlased ja ajaloolased on jõudnud mõttele, et lumel suusatamine võis tõepoolest alguse saada siit. Koopamaalingul on vanust üle 10 000 aasta. Kus asus nende andmete põhjal inimkonna suusatamist "häll"?

26. Just täna tähistaks küsitav USA rokklaulja ja laulukirjutaja oma 80. sünnipäeva, paraku suri ta 1970.aastal. Ta sai tuntuks eriti oma eriskummalise hääle ja intonatsiooniga. Kes?

Ball and Chain (sensational performance at Monterey)

<https://www.youtube.com/watch?v=r5If816MhoU>
al 25 sek

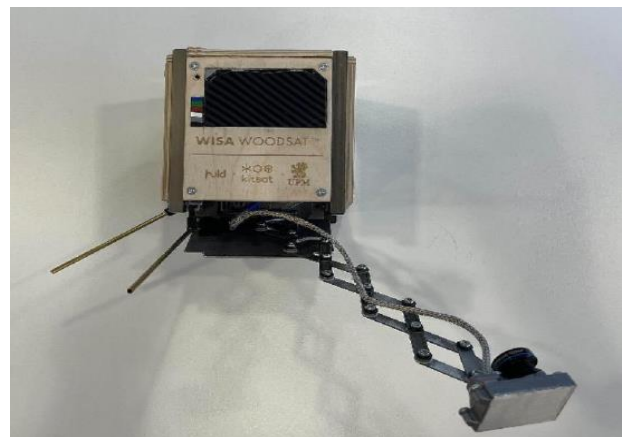
27. Kes on need vanad sõbrad? Kolju puhul piisab liigist.

28. Millest valmistasid jakuudid oma jänese kuju?

29. Imeasju tehti ka Saksa DV-s nagu autolaadne toode TRABANT. Mida aga Trabant tähendab?

30. Soome kosmosegrupil Arctic Astronautics on juba pikalt tiksunud peas üks hull idee, mis on nüüd realiseerumas. Järgmisel aastal saadetakse orbiidile ajaloo esimene tehiskaaslane WISA Woodsat, mille teeb eriliseks ka Trabantis ohtralt kasutatud materjal. Mis ökoloogilisest materjalist planeerivad põhjanaabrid ehitada oma tehiskaaslase?

31. Kes laulavad duetti? Mõlemad õiged – 2p, pool vastust – 1p.

*There Must Be More To Life Than This - (Lyric Video)

<https://www.youtube.com/watch?v=CsiGiqro2tY>

al 7 sek

32. Küsitava kultuuriloolase ja looduskaitsja kohta ringles legend, et ta kirjutanud mitmelgi juhul reisijutu või piirkonna tutvustuse valmis ja alles saadud honorari eest läinud vaatama, kuidas see koht tegelikkuses välja nägi. Kes?

33. Marat Gabidullin osales 2018. aastal ajaloolises Hašami lahingus. See on ainuke kord, kui USA sõjaväelased on venelaste vastu lahingusse astunud.

“Me ei jõudnud isegi lahingut alustada, kui ameeriklased meid lihtsalt hävitama hakkasid. Ameeriklased näitasid meile, kuidas tänapäeval sõda peetakse: esmalt hävitasid nad meie tagumised liinid ja seejärel võtsid käsile need, kes valmistusid kõige ees rünnakule minema. Mul vedas, sain ainult jalga haavata. Aga kaotused olid kohutavad: lahingus sai surma vähemalt sada venelast. Mina käsutasin sel ajal kohalikest koosnevast üksust, 75 mehest tapeti 23

ära. Meid löödi täielikult puruks, me ei suutnud ameeriklastele mingit vastupanu osutada.”
meenutas ta. Kus riigis lahing toimus?

34. Kuriilid on Kamtšatka poolsaarest Jaapani saarteni ulatuv saarestik, mis eraldab kumera kaarena Ohhoota merd Vaiksest ookeanist. Kuriilid kuuluvad Venemaale Sahhalini oblastisse ja Jaapani Hokkaidō prefektuuri. Venemaa on Jaapanile kuuluvad Iturupi saare, Kunaširi saare ja Väike-Kuriilid okupeerinud Kuna Venemaa ei nõustu tagastama vallutatut on see põhjuseks, et need riigid on formaalselt sõjas. Küsin aga kuidas jaapanlased nimetavad neid anastatud saari? Jaapani keeles ノーザン・テリトリー / Nōzan teritorī

35. Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi 15 peaministri täielik nimekiri ajateljel: Winston Churchill . Anthony Eden . Harold Macmillan . Alec Douglas-Home . Harold Wilson . Edward Heath . Harold Wilson . James Callaghan . Margaret Thatcher . John Major . Tony Blair . Gordon Brown . David Cameron . Theresa May . Boris Johnson ja Liz Truss . Ühisnimetaja?!

36. Kes laulab ja tema praegune töökoht ning amet? 3 õiget – 2 p, 2 õiget – 1p.

Vitamiin - Lend (1985)

https://www.youtube.com/watch?v=Ds7ueg_SlU

37. Austraalia loomaaias peeti jõule ja tähtpäeva puhuks tehti asutuse kõige noorematest pildid. Kaamera ette suudeti poseerima panna 2 (*Sarcophilus harrisi*) kutsikat. Tegemist on imetajaliigiga kukkurkärplaste sugukonnast, sugukonna suurima praegu elava esindajaga. Mis loom?!

38. Jõule peeti ka Zagrebi loomaaias Sealsetele (*Ailurus fulgens'ele*) anti maiustada värsked oksid. Kiskjaliste seltsi kuuluv imetajaliik. Ta elab mägistes metsades Ida-Himaalaja ning Edela-Hiina piirkonnas. Mis loom=!

39. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

Mongoli-tatari piiratud ekspeditsioonikorpus 2 tumeni e 20 000 mehe näol jõudis tänapäevase Ukraina territooriumile 1223.aastal. Kalka jõe lahingus purustati Kiievi-Vene ja polovetside ühendvägi. Hordi juhtisid kaks meest: Džebe-noion ja Tsingis-khaani peamine sõjaline strateeg Subutai-bagatur – juhtis enam kui 20 kampaaniat ja võitis 65 lahingut. Teda peetakse laialdaselt üheks ajaloo suurimaks sõjaväekomandöriks ja strateegiks. Mis rahvusest Subutei-bagatur eeldatavalt oli?

39. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Superväejuhi tänapäevased rahvuskaaslased elavad 1. järgu haldusüksuses Venemaal Siberi föderaalringkonnas. Oli aastatel 1921–1944 formaalselt sõltumatu rahvavabariik. Piirneb põhjas Krasnojarski krai ja Irkutski oblastiga, läänes Hakassia Vabariigiga ja Altai Vabariigiga, idas Burjaatia Vabariigiga ja välisriikidest Mongooliaga lõunas. 0.3 miljonilise “vabariigi” pealinn on Kõzõl, **Nimetage föderaalset subjekti tiitelrahvus?**

39. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

Ka “väejuhi” Sergei Kužugetovitš Šoigu isa oli küsitavast rahvusest. **Nimetage Сергей Кужугет оглу Шойгу isa rahvus?**

40. Koonus küsimus I vihje 3 punkti

Sipelgamehe ehk Scott Langi uued seiklused Eesti kinoekraanidel juba alates 17. veebruarist!

SIPELGAMEES JA VAPSIK: KVANTMAANIA - esimene trailer!

Kelle muusika taustal kõlab?

<https://www.youtube.com/watch?v=iJTKMXv6AMU>

40. Koonus küsimus II vihje 2 punkti

Kelle laulu esitab Sara Bareilles?

Sara Bareilles - Goodbye Yellow Brick Road (Live from Atlanta) 2013

<https://www.youtube.com/watch?v=Ozd2ja7mAgM>

40. Koonus küsimus III vihje 1 punkt

Autor ja esitaja?!

Yellow Brick Road 1973 Top of the Pops

<https://www.youtube.com/watch?v=RZ3Bb4UsXhU>